

ece temelkuran

İç Kitabı

Hayat Üçlemesi 2

ECE TEMELKURAN

1973, İzmir doğumlu. Bornova Anadolu Lisesi'ni 1991'de, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni 1995'te bitirdi. İlk yazıları *Patika* dergisinde yayımlandı. 1993'te, *Cumhuriyet*'te gazeteciliğe başladı. Kadın hareketi, siyasi tutuklu ve hükümlüler, Güneydoğu sorunu üzerine çalıştı, röportajlar yaptı. *Bütün Kadınların Kafası Karışıktır* adlı kitabı 1996'da yayımlandı. Aynı yıl Alman hükümeti tarafından yılın gazetecisi seçildi ve Almanya'da kadın hareketi üzerine bir araştırma yaptı. 1997 yılında *Oğlum Kızım Devletim - Evlerden Sokaklara Tutuklu Anneleri* adlı araştırma kitabı yayımlandı. Ardından avukatlık ruhsatnamesini aldı ve bu mesleği -henüz- hiç icra etmedi. *Cumhuriyet Dergi* için yazdığı "Bekâret Testi Suçtur" adlı yazısıyla Tabipler Odası Yılın Araştırına Yazısı ödülünü aldı. Yurtiçinde ve dışında çeşitli dergilerde yazılar yazdı, CNN Türk'te muhabirlik yaptı. Daha sonra şiir-metin (poem&prose) türündeki *İç Kitabı* (Everest, 2002) yayımlandı. Eylül 2002'de şiir-metin türündeki üçüncü kitabı *Kıyı Kitabı*'nı yazdı. *Milliyet*'teki köşe yazıları sebebiyle BAL Vakfı tarafından Beyaz Yorum Ödülü'ne layık görüldü. Dünya Sosyal Forum sürecini izlemek için 2003'te Brezilya'ya, 2004'te Hindistan'a gitti. Arjantin'de ekonomik krizden sonra oluşan halk hareketini inceledi. Bu harekete ilişkin yazıları "Buenos Aires'te Son Tango" adı altında yazı dizisi olarak *Milliyet*'te yayımlandı. 2004 yılında *İçeriden* ve *Dışarıdan* adlı gazete yazılarından oluşan kitapları Everest Yayınları tarafından yayımlandı. Savaş karşıtı yazıları sebebiyle Çağdaş Gazeteciler Derneği'nden Barış Kalemi Ödülü'nü aldı. *Biz Burada Devrim Yapıyoruz Sinyorita!* adlı kitabıyla Türk Tabipler Birliği'nin Düşünce ve Demokrasi ödülünü kazandı. *Ne Anlatayım Ben Sana!* (2006), *Ağrı'nın Derinliği* (2008) ve *Ağrı'nın Derinliği* (cep boy) (2009) yılında Everest Yayınları tarafından basıldı. *Ağrı'nın Derinliği* İngilizce olarak *Deep Mountain* ismiyle Verso Yayınları tarafından İngiltere ve ABD'de yayımlanmıştır. Temelkuran'ın *Kıyı Kitabı* "Book of the Edge" ismiyle Boa Editions tarafından ABD'de yayımlanmıştır. 2010 yılında *Muz Sesleri* (Everest Yayınları), 2011 yılında *İkinci Yarısı* (Everest Yayınları), 2012 yılında *Kayda Geçsin* (Everest Yayınları) adlı kitapları yayımlanmıştır.

Al-Akhar, Guardian, New Statesman, Indexcencorship gazetesinde yazıyor. Tunus ve İstanbul'da yaşıyor.

www.ecetemelkuran.com

ECE TEMELKURAN
İç Kitabı

§

Şiir - Metin 2

İç Kitabı
Ece Temelkuran

Kapak tasarım: Utku Lomlu

© 2000, Ece Temelkuran
© 2002; bu kitabın yayın hakları
Everest Yayınları'na aittir.

1. Basım: Ekim 2000, Gala
2-6. Basım: 2002-2010, Everest Yayınları
7. Basım: Eylül 2012, Everest Yayınları
8. Basım: Ekim 2015, Everest Yayınları

ISBN: 978 - 975 - 289 - 022 - 0

Sertifika No: 10905

EVEREST YAYINLARI
Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (212) 513 34 20-21 Fax: (212) 512 33 76
e-posta: info@everestyayinlari.com
www.everestyayinlari.com

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık

Matbaa Sertifika No: 12088

Tel: (0212) 674 97 23
Fax: (0212) 674 97 29

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

doğacak çocuklarımıza, kardeşim inan'a...
(Bu kitap yüksek sesle okunmalıdır.)

İÇ KİTABI

İLK SÖZ

Müjdeliyorum:
Yeni çağın yeni kıtası, "iç"tir.
Kıpırtısız seyahatlerin vakti gelmiştir. Pek yakında insan, kendi "iç"ine gidecektir.

Ve:

Kendimden bir melek kopartıp, fırlattıysam bile "sözlü" âleme, yine de hiçbir şey onu bir karıncaya çeviremeyecektir.
İşte bu yüzden, atıp çözdüğüm düğümleri, bu iç yolculuk hikâyesini -elbette hâlâ taşıyorsa meleksi kıpırdanışları- bu sözleri, sadece melekler sevecektir.

DÜĞÜMLER

birinci düğüm

ağla, o hiç olmayacak kitap için...

Kutsal kitaplar bile söz etmemişse bizden, mutlaka bir bildiği vardır göklerin. Her bir şeyin varlığını tarif eden kutsal kitaplar bile bize dair bir cümle sarf etmekten kaçınmışsa, demek ki yerimiz yok yeryüzünde. Çünkü tanrı bile biliyor işte, ruhumuzun ayazıyla dondurup buza çevirebileceğimizi bütün masalları. Sonra bu buzdan masal kulesine bir tekme atıp yerle bir edebileceğimizi bütün inanılacak hayalleri, üstelik en kalpten üzülecek biz olsak bile, yeryüzünde tutunacak hiçbir masalın kalmayışına.

Oysa biz de istemez miydik...

Bir çocuğun gülüşünden neşelenmek; yüzde açılan o yarıkta insanoğlunun büyük aldanışını görmekten ziyade...

Fakirler düğününde kadın giysilerindeki şaşaalı renklere bakıp eğlenmek; o renklerin seçimindeki zavallı hikâyeyi görmekten ziyade...

Askere giden çocukların korkutucu kahkahalarından sadece tiksinebilmek; onları tükenmeyecek ölüm ayinlerinin aciz taşıyıcısı oldukları için ve ağlayarak kucaklamaktan ziyade...

İhtiyar adamın gizlice oynadığı su birikintisine gülümseyişini "sevimli" bulmak; ölümün ne dehşetli bir haksızlık olduğunu anlamaktan ziyade...

Ama bundan değildir kutsal kitapların bizden hiç söz etmeyişi; onların bile istemeyişi bizi. Onları korkutan, katmanlardan oluşan bir içimiz olmasıdır, hakiki. İçtenlik ve hakikiliktir kutsal kitapları yazanların, çırılçıplak ruhların bile, "diğerlerine" anlatmaktan kaçındığı. Tanrı biliyor ya, o bile katlanamaz bir ölümlünün içtenlikle kendini keşfine.

Biz; içinin en saklısında bile bir bayağılık bulunmayan tatlı ruhlar... Tanrının günah saymakla tehdit edebileceği, hayatı sürdürmeye yarayan en küçük bir kötülük yok içimizde. Hiç şüphe yok, bu yüzden yazmaktayız bu cümleleri. Kutsal kitapların, kara yığınlardan gizlediği bir konuyu hatırlatmaktayız insanoğluna. Kutsal olan ya da olmayan herhangi bir kitabın olmadığı kadar kalpten, kalbin dibinden olmasına dikkat etmekteyiz.

Biz de, bizden olan diğerleri gibi yanarak ölmeliyiz.

Öncelikle biz, "iç serüven"e mecburuz. Ki insanoğlunun mecbur kalacağı budur, nihayetinde. Sıkılıp bu sonsuza yuvarlanan renk topundan, hakiki bir serüvene çıkmaya niyetlenecektir insan. Yeni çağın yeni kıtasıdır "iç".

Biz böyle ölürüz. Kalbimizden giderek sona ereriz.

Katılarak boğulacağını bildiği için asla o şarkıya başlamayanlar,
Kalbini çıkarıp son satıra koyması gerektiğini bildiği için şiiirden yana ağzını açmayanlar,
Kafatasını çatlatacağı için "delirmek"ten uzak duranlar,
Hareket tamamlandığında parçalanıp dağılması gerektiği için asla o dansa başlamayanlar,
Geri dönmeyi beceremeyecekleri, bir kez gitseler artık hep gideduracakları için asla çekip gitmeyenler,
Cümle bittiğinde ölmek zorunda kalacağı için lafa hiç başlamayanlar...

Onlar bizdendir. Biz *yapılan* dansı, şiiri, cümleyi, delirmeyi, sözü bilmeyiz. Biz, bu dilleri bilmediğimiz için, kalbimizi yakarak öleceğiz.

Kalabalıkların hoşuna gidecektir biz yanarken çıkan alevler. Onların ruhlarında tarif edemedikleri, adını koyamayacakları bir yere temas edecektir bu görüntü. Görüntüye dalıp gittiklerinde sormak isteriz biz, onlar yüzünden ölmek zorunda kaldığımızı bilmeden bize acıyarak bakan kalabalığa:

"Nasıl oluyor sizin hoş bulacağınız bir şarkıyı söylemek için ölen birini izlemek?"

ikinci düğüm

sen başka türlüsün

Sakın kendini, sakın en küçük sesinden, kıpırdanışından, şefkatinden insanlığın. Çünkü insanlık, sana göre değil. Sen çünkü, eksik bir kelebeksin. Kozasından aceleyle dışarı uğramış. Yarım kanatlı uçucu. Bu dünya hep böyle kalacak. Sen hep böyle kalacaksın. Sen başka türlüsün.

Sen, başka türlüsün. Her zaman daha soğuk olacak hava. Sen küçükken deniz kıyısında iki taş görmüştün. Birbirlerinden biraz önce ayrılmış gibiydiler. Etin, taşın acısını algıladı. Ağlamaklı olmuştun. Bu ağlamaklı oluşunun, zaman boyunca, yüz binlerce görüntüde yüz binlerce kat daha büyüyeceğini bilseydin, devam eder miydin? Oysa şimdi sen, şimdilik, sürmektesin.

Sen, insanlar konuşurken ağız hareketlerini tekrar ediyorsun. Küçük, en küçük hareketi yakalamaya çalışıyorsun. Anlamak için. Bilmek için. Senin bu tekrarın yüzünden herkes, anlamadıkları bir yakınlıkla, kendini sana benzetiyor. Sen hiçbir şeye benzemiyorsun. Öyle ki, bazen geceleri kendine bile benzemediğini fark ediyorsun. Sen, evvelden beri sıvıydın. Halini, biçimini, tınısını, havasını alıyordun olduğun yerin, insanın, zamanın.

Sen, hiç kimsesin.
Sen, hiçbir şeysin.

Aklı ve kalbi olan mucizevi bir gaz.

Ve anlıyordun iyilik kadar kötülüğü de. Bütün dünyaya bakıyordun, geriye doğru ve dibine doğru anlıyordun her şeyi. En başından beri anlıyordun. Sen, kendini bildin. Öğrenmeden evvel bildin kendini. Kum gibi bir şeydi kendin, su gibi, buğday gibi, hava ve tuttuğun, gördüğün her şey gibi. Bu yüzden hep tuhaf gelmiştir sana, bir ömürde bir hayat olması. Birçok hayata, birçok şeylerin hayatlarına bölünmek istedin. Bölününce de, bir ömrü tamamlayamayacağını gördün, nefesini keseceğini bu kesintisiz seyahatin. Zorla geriye topladın kendini. Her parçalanan oyuncak, "tamir edildiğinde" bir parça fazla gelir. Sen, "tamir edilemez" olansın. Birleştirildiğinde "iç"in fazla geldiğini gördün. Yine de, "sürebilmek" için, birleştirip kendini, dünya yüzüne kondun. Çalışan ve hayranlık uyandıran bir makine gibi durdun evrende. Yine de sen biliyorsun: eksiksin ve başka türlüsün.

Oralarda, insanların "ortalarında", "yanlarında", "arkalarında", "karşılarında" olmak, ne kolay bir oluştu senin için. Ne kolayca sızabilirdin beyinlerine sözcüklerinle, mesele sızmaksa. Güzeldin, bakınca şaşılacak kadar güzel, konuşulunca ondan da güzel. "Böyle bir güzellik sahibini zorlar." Oysa, sözcüklerle uğraşanların mutlaka bir zavallılıkları vardır. Tatlı hayatın dışına çıkmak için bir nedenleri, onun dışına atılmalarına neden olan bir beceriksizlik. Oysa sen güzeldin, şaşılacak kadar. Bu yüzden dünya sana hazineler önermişti. Yine de sen biliyorsun ki, aslında dümdüz, bembeyaz, taptaze yüzünün ardında açıklanamaz, düzlenip dahil olamaz engebeler...

Konuşunca daha da güzeldin... Oysa yazmak, "söyleme" alışkanlığını kırmaktır. Bırakın "güzel sözleri". Bırakın onlar kendilerine sözlerden ipek halılar dokumak isteyenlere kalsın. Senin olan, boğaza takılan, yutulamayan, yutulduğunda zehirleyip organlarını dışarı çıkaran sözler... İşte onlardır, insanlık tarihinin alkışlamadan önce gergin bir sessizlikle bakakaldığı. Tarihçileri, ortalamanın kayıtlarını tutan tarihçileri beklemeden, kendi kendilerini tarihe kazıyan onlardır. Ve o gergin bekleyiş sırasında sözün, o hikmetli sözün sahibi kıvranarak, iç ateşiyle kavrularak ölecektir. Kalabalıklar sever bu parlayan alevi seyretmeyi. İnsanlık tarihi, ancak külleri takdir eder. Kül oluncaya kadar peygamberlerin vücutları, "ölü koyunlar" "iç" yağıyla çıtırdayan ateşte ısınacaklardır. Semiz ve uyumlu ruhların besini, zarif ruhların cesetleridir.
Üzerinde işlenen cinayetleri düşün.

Yazı, açıklanamaz. Müzik, açıklanamaz. Oyun, açıklanamaz. Dans, açıklanamaz. "Yapmak", açıklanır; "olmak", açıklanamaz. Her şeyin açıklanabilmesi "yapılmasındandır", "olmamasındandır". "Olanları" açıklamaya yönelik kifayetsiz çabalar, insanlığın geri kalanının kendisini aptal hissetmemesi için bir destek, bayağı bir işbirliği faaliyetidir.

"Yapanlar", kusursuzluk için çabalar. Kusursuzluk, ortalamanın eğlencesidir. İnsanlığın ne mucizevi bir şey olduğu yalanına inanmak için gayretkeş bir çaba. Seni ilgilendirmez. Sen mümkünse o kusursuzu "yapıp" sonra da bu ağdalı ahengi, daha büyük bir manevrayla bozmalısın... İşte mucizevi olan budur.

Sen, yeterince onların istediği gibi yaptın. Kâh eller üstünde tutuldun, kâh eller üstünde tutulanlara uzaktan baktın. Birkaç hayat yaşadın. Her şeyin çoğu ve her şeyin azıyla sınandın. Kusursuzu gördün. Yapabileceğini, insanları ne kolay peşinden sürükleyebileceğini gördün. Ama iğrendin bundan, "sürüklenmek"ten iğrendiğin kadar "sürüklemek"ten de iğrendiğini gördün. Sürüklemek için, sürüklenebilecek kadar alçak olmak gerektiğini gördün. Birinin diğerinden farkı yok senin için. Dünyanın önerdiği hazinelerinin bu iki eylemle mecburi ve doğrudan ilişkisini.... bildin. Bu yüzden şimdi, ağzından çıktığı anda boğucu bir kumula dönüşen o sözleri sarf etmenin sırası geldi.

Kim için? Ne için? Niye bunca kıvranış? Bu soruları yanıtladın. Kimse için değil. Kendin için bile değil bu acı. Hiçbir şey için değil. Kimileri böyle doğuyor. Kimileri böyle oluyor. Öğrenmeden biliyor bir "iç" olduğunu. En başından biliyor. Konuşulmakta olan herhangi bir dile tercümesi olmayan bir "iç dil" olduğunu. Bağırsakların, beyin kıvrımlarının, mide asitlerinin, pankreasın bir yerlerinden gelen "büyük bir dil"in olduğunu.

Ve çaresizliği bildin böylece. Ne yapsan olmayacağını. O dilin günlere dahil olamayacağını. Kendinin, "bütün" olarak güne dahil olamayacağını gördün.

Her yazdığın kitap, her kurduğun saf cümle, her çaldığın müzik, her kıpırdadığın dans, içine düşen o mucizevi hayalin kötü bir kopyası olacak. Ne yapsan gözlerini çıkarıp bir başkasına veremeyeceksin. Kitapların, cümlelerin, müziğin ve dansın asla yetmeyeceğini, anlatamayacağını kabul edeceksin. Yetineceksin. Bütün insanlığın neden yetindiğini öğreneceksin. Çünkü o saf dile yaklaştığında... Orada hayal edilemeyecek kadar korkunç bir acı var. Senin cehennemini anlatamam sana. Uzaktan gördüğünde onu tanıyacaksın. Hep göreceksin, hep duyacaksın, hiç anlatamayacaksın.

Bu yollardan geçmiş diğerleri gibi.

Yazmak, müzik, dans, oyun, anlatmak... değil: Sen, içini çıkarıp vermek istiyorsun başkalarına. Başkaları da bilsin, sana baksınlar diye... değil. Sen gibi baksınlar dünyaya diye. Çünkü orada baktıkça, tanıdıkça, anlattıkça çoğalan, gerçekleşen bir acı var. Bütün organlarını yuvalarından çıkarıp başkalarına vermek istiyorsun. Bilsin bakalım onlar da, nasıl oluyormuş hiç anlaşılmayacak bir dilde oluşan bir başka evreni... taşımak... içinde.

üçüncü düğüm

Zekâ ısıtır, deha kavurur

Kafamın içinde bir ışık var. Yeterince yalnız kalırsan eğer, çıkacak ortaya ve kör edecek beni. Kulaklarım sağır olacak. Duyamayacağım, hiçbir insan sesini; karşılığında "bütün müzik" benim olacak. Oysa hazır değilim, bildiğim için dokunmuyorum ışığa. Ortaya çıkmak üzere olduğu her an, bayağılaştıran, "normalleştiren" kalabalıkların içinde alıyorum soluğu. Benim de bir annem var nihayetinde; sustuğumda ağlayacak olan.

Bu yüzden şimdilik teslim oluyorum basit gerçekliğe.

Ama biliyorum:
Kalp varsa sökülemez.
Sanıyorum.

Herkes yapmaktaydı ben geldiğimde. Parmaklıkları boyuyor, satın alıyor, yürüyor, saldırıyor ve sadece kendi için var olan bir renk yumağına dönüşünceye dek hareket ediyorlar, bu ortak harekete katılıyorlardı. Yorulup durduklarında renkler ayrışmaya başlıyor, ayrışıp netleşen renkler onları ürkütüyor ve tekrar harekete dönüyorlardı; kutsal renk yumağı!

Renk yumağına katılmayı denediğim kimi zamanlarda sesim, içimde değil, kafatasımla kafa derimin arasında oluşuyordu. Ağzımın sözcükleriyle konuşuyordum, kalbiminkiler boğularak siniyordu. Bu ses, bir yabancının kusmuğuydu; benim değil.

Kusmayı bıraksak, herkes sanki kendi o korkunç ışığını görecekti. Esasında herkesin bir ışığı var sanıyordum...

Yanıldığımı anladığımda donarak ölenlerin ılık uykusundan çekip çıkardım kendimi. Karanlık yığının içinden bata çıka yürüdüm.

Uykusuz ve tek. Yine de sesim, ağzımdan değil, kafamın içinden geliyordu artık.

Şimdi bilmem ben, kimin içinde ışık var. Kendiminkine bile aldırmam, düşünmem. Sadece kafamın içinden gelen sesle konuşmaya çalışırım.

Sadece kafanın içinde oluşan sesle konuşabilmek insanüstü bir sabır ve sessizlik gerektirir. Sabır, taze ette olamaz. Yeterince yaşlanmak lazım o zaman. Yüzüm ve gövdem kimse tarafından beğenilmediğinde, istenmediğinde, kovalanıp yakalanmadığında sonsuza kadar konuşacağımı sanıyorum. Sonsuzdan konuşacağım. Vücuttan kurtulup konuştuğumda her bir sözcük özünü salgılayacak ve her biri birer enerji evi olarak anlamını kapsayacak.

Her bir hakiki kitap, yazılamamış aslının, o ilk gelen ışığın kötü bir kopyasıdır. Biliyorum. Yazılamayan aslın peşindeyim. Bunu, o kitapları, kendi asıl kitaplarını taklit etmeye zorlananlar biliyor. Işıklarını, insanların okuyabileceği kitaplara dönüştürenler. Her ileti eksiktir. Işık iletilemez. Işık iletilemez.

Gördüm, ışık iletilemez. Ağzım kilitlendi. Ne şımarıkmış söz, gördüm. Yığınlar arasından küçük bir böceği seçebildim. Böcek bile gözüme göründü. Böceğin gidişini, insanların arasından geçişini, hiç şaşırmadan yolunu buluşunu, çok önceden saptanmış bir rota üzerinde ilerleyişini gördüm, "yapmakta olan" insanların arasından bilgece geçişini. Anladım. Yeri, suyu, buğdayı, elimi... Bildim. Kimseye anlatılamaz bir şey geçti aklımdan. Tıpkı böceğin insanların arasından, hiçbir şeye ilişmeden geçişi gibi. Kilitlendim. Yine de "bir anlam varsa çıkar ortaya".

Anladım ki, yazdığım o bütün "çarpıcı" şeyler sizin içindi. Beni ilgilendirmez sizin renk yumağınıza dahil olmuş kabuk sözcükler. Özleri bende... birikiyor. Ancak, gelmek için yeterince gitmem gerekiyor. Sırlara doğru yolculuğa çıkan, sayılarda, sözcüklerde, seslerde, renklerde, hareketlerde sırrı arayan her bir beyin, sözlerimin dibini anlıyor. Ve onların beni dinlemeye devam etmesi için uyaklı sesler, yaldızlı sözcükler, hoş hikâyeler gerekmiyor. Benim bir kitabın değil, tek bir cümlenin peşinde olduğumu anlayabilecek olan onlar: Koparılmış melekler!

Beynim kıpırdıyor. Eğer yeterince hızlı hareket ederse saf enerjiye dönüşecek. Oysa hamım ben, hazır değilim. Bir çocuk bile doğurmadım henüz. Daha bir çocuk beni doğurmadı. Işık yaklaştıkça korkutuyor beni kendim. Ben, etten başka bir şey oluyorum. Gidip dışkılıyorum. Her şey yerli yerine dönüyor. Dönüş duruyor. Durmalıyım, nefes almayı unutabilirim.

Vücudumun etten tehditleri, ışıkla aramda duruyor.

dördüncü düğüm

vücut: zamanın kasnağı

Vücudu istemiyoruz. Biz istemeyiz vücudu. Sadece başı isteriz. Bir baş olarak "olmak" isteriz. Çünkü iş açar vücut insanın başına. Birini davet edebilir vücut, bir diğerini itebilir. Birini mutlu edebileceği gibi bir başkasının üstüne kahırlar yığabilir. Bu yüzden, dünyaya dokunduğu için, kalabalığın ilişebildiği bir madde olduğu için, vücudu istemeyiz biz.

Bazen yığılır kalır vücut isteksizce. O zaman birileri gelip ikna etmek ister vücudu. Tekrar, yeniden hayata ikna etmeye çalışır. Vücut, ikna olmak ister, ama ağlar çoğu zaman. Taşlar ve patateslerle dolu kaldırılamaz bir torbaya dönüştüğünde vücut, yüzün üzerinde kocaman bir denizanası olur. Yakar yüzü, yapışır yüze. Yüz kıpırdamak istemez, hallere girmek istemez. Ses çıkaramaz yüz. "Hayır" bile diyemez. O zaman vücut içine kaçar. Tamamen içine kaçarak kurtulur dünyadan. İç, dünyanın üzerinde tepinilen bölümünden, vücuttan, kurtulmaya kalkışır. Küçük küçük geri çekilir. Küçük küçük çekilmesinden "Git" dediği anlaşılıyor sanır yüz. Ama tepinenler o kadar gürültüyle tepinmektedirler ki, duyulmaz yüz. Bazen de küçük küçük geri çekilen yüzün peşinden gelinir. Peşinden gelinen yüz, kızmaya başlar. O kez vücut kavga etmek ister. Olmaz halbuki, edemez. Sadece sertleştirir kendini. Taş gibi durur. Tıpkı bir taşmış gibi. Sıra taşlaşmaya gelirse bilir çünkü bunu vücut, en az bir taş kadar. O zaman vücudun üzerinde tepinenler, hep birlikte ya da teker teker hasta zannederler onu:

"Hastasın vücut. Sen hastasın!"

Yüz öfkelenir bu kez. Çünkü hasta değildir. Sadece biraz dinlenmek ister, biraz nefes almak. Yüz aslında biraz yemeklerden, biraz filmlerden, biraz fallardan, öyle işte, hafif şeylerden bahsetmek ister. "Öbür" ağzını, zehir dolu ağzını açmamak için hep neşeli şeylerden, hep ağırlıksız şeylerden bahsetmek ister. Yaşayabilsin diye, sürsün diye gün.

Ama tepinenler, eğer konuşurlarsa, tepinemeyeceklerini, tepinmezlerse yok olacaklarını sanırlar. Can havliyledirler hep. Onların yüzleri, hep koşar adım.

Vücut başını yastığa gömmek ister. Tepinmelerin bitmesini beklemek ister. Belki anlarlar. Belki anlarlar ve konuşmak zorunda kalmaz yüz; "öbür" ağzını açmak zorunda kalmaz, zehir dolu ağzını. Kızmak zorunda kalmaz, "Git" demek zorunda kalmaz. Çünkü vücut, acı sebebi olmak istemez aslında. Sadece hemen bitmesini ister gürültünün. Küçük küçük geri çekilerek saldırıyı incelikle savmak ister.

Hemen ertesi gün oluversin ister vücudun canı. Herkes, hep birlikte, ne yapıyorsa yapsın, bir daha hiçbir şey kendisine uğramasın ister. Vücut, dünya artık kendi kendine dönsün ister. Kendisi kenarda dursun ister. Başka bir şey istemez. "Hiçbiri olmaz halbuki."

Bu yüzden vücut, bir kez olsun öç alabilmek ister. Birini yerine koyup, durmadan ona dokunup, tıpkı ona yaptıkları gibi bıktırıcı dokunup, bağırmak ister:

"Nasıl oluyormuş bakalım? Nasıl oluyormuş çomaklarla araştırılmak?"

beşinci düğüm

saldırı hiç dinmeyecek

Hunhardır zaman. Çünkü, hunhardır zaman. Ve vücut, zamanın cinayetleriyle işlenmiş bir delik işi. Vücut, delik işidir bir süre sonra. Ve itinalıdır zaman. Vücut bu yüzden, beslenme çantasından başlayarak, evden çıkmakla başlayarak delilsiz cinayetlerin delik işi danteli. Dantel çok deliklidir. Elde kalır, tutulduğunda.

"Tutmayın" demiştik biz onlara. Yırtılacağını önceden söylemiştik. Tuttukları anda ellerine tiksindirici bir sıvı bulaşacağını da ifade etmiştik. İnanmıyorlar fakat. Hiç inanmazlar. Onlar kapıdan girince, bu yüz, yüzdeki bu "halsiz" denizanası geçecek sanırlar. Onlar gelince, bu yüzün tuhaflıkları bir bir çözülecek, çocuklar doğacak, güneşler çıkacak, dantelin delikleri bir bir dolacak ve geçecek bütün hastalıklar... Sanırlar.

Onlar, kendilerini bu "iç"e ilaç sanırlar.

"Hiç geçmeyecek" demiştik biz onlara. "Hastalık bulaşıcıdır," demiştik. "Dokunma ve merak yoluyla bulaşır," diye eklemiştik. Ama biliyoruz artık, söylediklerimize inanmayacaklar. Hep aynı merak ve aynı haddini bilmezlikle kullanacaklar çomaklarını. Önce çomaklarıyla dürtecekler bizi. İlk kez gördükleri bu yaratığı, önce ürkerek, dürterek, belli bir mesafeden "keşfedecekler". Keşif, en vahşi yanıdır kalabalıkların. Keşif, geri dönülmez bir işgalin masum yüzlü ulağıdır.

Derken çomak yetmeyecek, elleriyle dokunmak isteyecekler. Dirseklerine kadar sokmak isteyecekler kendilerini içimize. Ancak hemen ardından görecekler ki, teni yakan bir sıvı salgılıyor bu esrarengiz yaratık. Göklerden inmiş, bu renkli, biçimsiz "şey"de, meraklarını kışkırtan zehirler var. Korkup kaçacak kimileri, ama kimileri tutulacak bu tuhaf yaratığa. İşte biz o zaman diyeceğiz ki, tutulmak üzere olanlara, "Sakın dokunmayın, kendinin ne olduğunu bilen ve acıların sebebi olmamak için kendini odalara kilitleyen bu zehirli yaratığa. Sakın bakmayın ışıklı gözlerine. Işıklı gözlerinde size iyileşmez ağrılar verecek açıklanamaz bir illet vardır. Eğer bakarsanız, yaratık, isteyerek değil, ama mutlaka zerk edecektir gözlerinizden içeri bu ağrıları."

Biz daha en başından söyleriz bunu onlara. Ama vazgeçmeyenler yine de çoğunlukta. Çomaktan vazgeçip daldırdıklarında ellerini, malum olan gelir başlarına. Çok geçmeden başlar ağrılar. Ağrırlar. Ağ! Ağ! Ağırlar... Ağrırlar... Ağarlar... Usansalar da artık hep döneceklerdir yaratığın etrafında. Ne kadar tembihlesek de değişmez masallar; sol tarafa bakar çocuk, yılanı öldürür adam, peri gömleğini çıkarır sevgili ve hep ellerini daldırırlar bize.

Oysa durmak isteriz biz böylece. Tıpkı ağrıyan bir diz gibi durmak. Ağrıların uyuyabileceği doğru açıyı bulup, durmak, kilitlenip odalara. İnsanlığın iyiliği için geri çekilmek isteriz biz. Çomaklarıyla yaklaşmakta olanları görüp saklanmak. Sırf korumak için onları. Çünkü biz ne kadar desek de onlara, onlar ağrımak ister insanlık tarihi uyarınca. Tarih uyarınca, uyandırmak isterler bizim de ağrılarımızı. Zehirlerimizi yüzümüze vurmak isterler, basit ve kendiliğinden zehirlerimizi. Sanırlar ki, biz de hayret edeceğiz, onların daha yeni tanıştığı bu ağrılara. Oysa en başından söylemiştik biz. Bulaşacağını söylemiştik, zehri ve ağrıları söylemiştik. Bakılmayacak ışıklı gözlerimiz olduğunu iletmiştik binlerce yolla. "Uzak durmalısınız bu yaratıktan, çünkü bakılamaz ondan sonra bir başka şeye" demiştik.

Şimdi artık, ağrılara bulaşanlar, onlar da kilitlenmek isteyecekler odalara. En diplerinde o odaların, imkânsız sabahlara kadar bekleyecekler. Gün ışığında, bir tek şeye bile, içlerine yeni yerleşen o zehirli çekirdek ezilmeden bakamadıklarını görecekler. Tıpkı bizim gibi, ayrı duran iki taşın bile acısını algılayıp ve binlerce görüntüdeki ağrıları geçirip etlerine, ne büyük bir hata yaptıklarını bilecekler. O zaman, illetin dolandığı o acemi başlara sormak, meraksız ve takatsiz sormak geçer artık bizim de aklımızdan:

"Nasıl oluyormuş? Nasıl oluyormuş keşfettiğin, işgal ettiğin bu yaratığın yerinde olmak?"

altıncı düğüm

isyankâr iyiliğin, kötülük gibi geliyor kulağa

Ancak soylu bir ruh parçalanarak acı çeker. Ancak soylu bir ruhun etleri, lime lime dağılır kimsenin anlam veremeyeceği ufak tefek kötülüklerle. Biz o tatlı, arı ruhları bu halde görünce elbette, kuşanmak isteriz silahlarımızı. Canhıraş ve hesapsızca atılmak isteriz, manda benzeri, içsiz gövdelerin üzerine. Bölüp parçalamak isteriz o manda benzeri, içsiz gövdeleri. Kendimiz için yapamayız bunu. Nedense kendimiz için yapamayız. Ancak, sevdiğimiz arı ruhlara ilişecek olurlarsa, uykuya yatmış bir eşkıya çetesi uyanır etimizde. Organlarını koparmak için o içsiz gövdelerin, yola çıkarız. Ve bizim sihirli, lanetli ve patlayıcı sözlerimiz yüzlerinden kan fışkırtır onların. Yüzlerinden kan fışkırır manda benzeri gövdelerin.

Bu kanlı dövüş bittiğinde, dönüp arı ve soylu ruhun yatağına, severiz onu en ipeksi ellerimizle. İki elimizi birbirinden fazla uzaklaştırmadan çırpıştırıp, en neşeli şeylerden söz ederiz ona. Tatlı ruhun yanaklarını, herkesten sakınmış olduğumuz simli avuçlarımızın içine alırız. Öylece tutarız biraz. Saldırıya uğramış kalp atışları dininceye dek öylece dururuz biraz. Avurtlarından içeriye hoş bir ılıklık akıtmak isteriz. Yataklarına çiş yapan çocukların, çiş yapma anındaki ılıklığını akıtmak isteriz. Hiç uyanılmayacak bir uykunun çişidir bu, hiç faka bastırılamayacak bir çocuğun. Hiç utanmayacak artık o tatlı ruh, hiç kahrolmayacak. Çünkü savdık biz çomaklıları, işgalcileri kaçırıp yüzlerinden kan fışkırttık. Kendimiz için asla yapamayacağımız bu kanlı dövüşü, o sevdiğimiz tatlı ruh için yaptık. Böylece o serin ruh, artık sabun kokulu istirahatlere dalabilir, iki satırlık limon kolonyalı bir uyku uyuyabilir diye, şenlendik.

Yok eğer, bu kanlı dövüşle geçmeyecekse o tatlı ruhun kalp çarpıntısı, kişilerin nasıl olup da en fazla iki katmanlı olabileceğinden konuşup, organları yer değiştirinceye dek ağlamak istiyorsa hâlâ, ona asla garip bir yaratıkmış gibi bakmamaya özen gösteririz biz. Böyle bir bakıştan uzak dururuz. Biz de katılırız ona. Organlarımız yer değiştirir kendi arasında. Belki de bizim o en sevdiğimiz ruh, en vakitsiz vakitte, yerlerde sürünüp parçalamak istiyordur vücudunu. Öyle ise, biz de yerlerde sürünüp parçalayacağızdır kendimizinkini.

Ürkütmek istiyorsa, kendi sesiyle kendini, çıldırmak istiyorsa biraz olsun, biz de en az onun kadar, mümkünse ondan daha da çok çıldıracağızdır ki, hasta olduğunu sanmasın, utanmasın yapmış ve yapacak olduklarından. Kendi vücudu için yayvan bir cinnet istiyorsa, en vakitsiz vakitte, bize düşen gücümüzün yettiğince katılmaktır ona. O en sevdiklerimiz hak ediyordur kuşkusuz, nereye kadar gidilecekse oraya kadar beraberliği, en dibe vurulacaksa, o en dibe önceden varıp beklenmeyi. Bizim iyiliğimiz budur. Bunu gerçekleştirir, bunu umarız. Teselli edilemeyecek acılara, katılırız.

En sonunda o, yorulup kendinden, düşünen ve hisseden organlarını çıkarıp yatağın kenarına koyduğunda, gözünü kapatıp meleksi bir uykuya daldığında...

Ah! Ne kadife bir hüzündür, dağlarda yakalanıp tabakhanede çalıştırılan bir kısrağın unutuş uykusunu izlemek...

İşte bu uyku sırasında biz, yeniden, hiç ses çıkarmadan, belli belirsiz hareketlerle gideceğiz yeniden, o manda benzeri, içsiz gövdelerin gaflet uykusuna daldıkları sefil hanelere. Oralardan, o uykulardan, ta o uykuların dibinden kaldırıp onları, ayazlı bir uçurumdan aşağı sarkıtacağız bir ayaklarından tutup, çırılçıplak. Sallayıp sallayıp ve ağlayarak soracağız:

"Nasıl oluyormuş? Nasıl oluyormuş düşüp gidivereceğin uçuruma bakıp durmak? Nasıl oluyormuş bakalım?"

ÇÖZÜLÜŞ, TATLI VE ILIK

Öfke tükettiğinde eti, eğer yeterince sessizse ortalık, seyahati bölecek çapaklı kalabalıklar çelmiyorsa aklı, tatlı ve ılık bir çözülme başlayacaktır "iç"te. Durulma, dinme. Bundan böyle şeylere, hallere doğru bir yolculuğa çıkabilir "iç". Dokunarak, bakarak, onlar "olarak" konaklayabilir "şeyler"de. Kendinde olmasın da artık nerede olursa olsun, çünkü artık dinlenmeli o. Biraz dinlensin başka "haller"de. Böylece etini yakmayacak bir mesafeden bakabilir kendi şen cehennemine. Hallerde, şeylerle söyleşerek, açıklayabilir "biz" diyerek anlatamadıklarını.

Ki önce tek tek, sonra yığınlarla, insanlığın yeni çağda yapacağı budur. Yeni çağda "şeyleri yapmak" bitecek, "şeyler olunacak"tır. "İç", şeyler dolayımıyla anımsanacaktır.

ÇÖZÜLMELER

birinci çözülme

her eprimiş şeyin iç yüzü tazedir

– Büyük ağlamanın ardından, şimdi serin bir bahçedir yüz. Şefkatle kendine ilişir vücut. Artık vurmaz kendine "iç". Ve vücut hâlâ buradaysa, bunca düğümle boğulamamış ve ayaktaysa, yeni bir yöntem bulmalı... sürmek için. Bir meyveyle ilk tanışma gibi, sevinçle, şaşarak... bulmalı.

Madem süreceksek mecburen; bu, kahramanca olmalı. En taze, en yeni, en tatlı, en toy bir oluş... olmalı.

Birinci kilit, *olmayacak kitabın* kilidi, yeni, henüz el değmemiş bir oluşla açılmalı. Bunu, henüz şu anda "olmuş" olan bir ÇAĞLA anlatmalı –

Rüzgâr estikçe ürperiyorum. Üşümüyorum, hayır. Sadece yeni çıkan tüylerimi öpüyor rüzgâr. Büyüdükçe gövdem, etimi saran tüylerin arası açılıyor. Onların arasında dolaşan rüzgâr, gıdıklıyor beni. Ürpertiyor.

Ürkütmüyor beni yel. Çünkü dalına tutunduğum sapım, beni taşıyor henüz, savrulup gidecek değilim. Yitecek değilim. Çünkü daha bugün oldum ben. Biraz önce. Yeni oldum. Olmuşum ben. Ne de olsa ben bilmedim, çekirdeğim haber etti bana. Su yürüdü içime, dolaştı. Öğle güneşi altında miskin bir kütleyken gövdem, birden kıpırdandım. Çatlayacak gibiydim. Ben şaşkınken, çekirdeğim neşelendi. Bir küçük çıtırdı duydum etimle çekirdeğim arasında, bir ayrılış. Yine de bütün bunların olmak anlamına geldiğini, çekirdeğim deyince bildim elbette.

Şimdi ben, biraz yorgun ve ağırım. Çekirdeğim ise hâlâ neşeli. O benden daha çok şey biliyor. Tarihin ona ilettiği bilgiler uyarınca o, bilge. Sorduğum sorulara böylece karşılık verebiliyor. Bu yüzden işte, genç olabilirim, ama toy sayılmam. Bildiğim şeyler var. Artık anlayabiliyorum çekirdeğimin neşesini. O, bugün yorulduğu, sıkıldığı ömrünün sonuna yaklaştığına seviniyor. Etimden ayrılışını müjdeleyen çıtırdama, nedenine aşina olduğum, ancak bir türlü tam anlayamadığım küskünlüğünün bitişini haber veriyor. Nihayetinde, ya bir canlı ya da zamanın kendisi bitirecek işimizi. Ben genç ve taze olduğum, o da yorgun ve tükenmiş olduğu için. Pek adil sayılmaz aslında. Bir çağla için bile olsa. Kızıyorum sonumuzu düşündükçe. Çekirdeğim ise, bunun bir açlık belirtisi olduğunu söylüyor, "sürmeye" açlık... Sanıyorum bu öfkem yüzünden, biraz küçümsüyor beni. Ama heyecan nasıl küçültücü bir şey olabilir ki? Yorulmamış eti nasıl daha zavallı yapar bir çağlayı? Çekirdeğim, canım, canımın ta içi, ölmeye çırpınırken sen, ben böyle sürmek istiyorsam, sürüp gitmek istiyorsam, ne doyurur ikimizi?

Aslında, hiç de öyle abarttığım kadar bir uzlaşmazlık yok aramızda. O beni doğurdu çünkü, ben onu sakladım etimle. Kimi kez, bir çekirdek olarak kalmış, çağla olamamış kardeşlerimi görüyorum dallarda. Eziyet çeker gibi çırpınıyorlar rüzgârda. Yağmurda damlayı tutamıyor buruşuk varlıkları. Oysa diri etim ve aç tüylerimle ben, olsa olsa eşitlik içinde söyleşirim yağmurla. Hiç sormasa da çekirdeğim, nefesim kesilerek yağmurun rüzgârla birleşip nasıl da gelip bana isabet ettiğini anlatırım ona, katılarak hızla konuşmaktan. O ise damlanın içerideki yankısını tarif eder bana. Elbette benden daha usta anlatmakta. Ama yine de, ben hep dışarıdayım, o ise içeride, hep hapiste.

O ilk yağmur... Ağacın bana karar verdiği yağmur. Nasıl da paldır küldür "oluvermiştim". En gürültücü çocuğuydum bu ağacın. Gelişim, çok konuşuldu. Ben o zaman duyamazdım başka sesleri, tüylerim yoktu henüz. Çekirdeğimin etrafında belki de zavallı bir zar sayılırdım. Çekirdeğimin anlattıklarına bakılırsa, bahtsız bir daldayım diye, güneşe yakın talihliler, pek de umut bağlamamış bana. Çekirdeğim cansiperane savunmuş beni, yapışmış bana. Kusmuş ağacın özünü mukozaya. Kimi kez özü seyreltmiş kusarken, bazen de dişlerini sıkıp boca etmiş hayatı içime. Sonra tüylerim çıktı, ben de duydum "olma"nın gürültüsünü. Çın çın çınlıyordu ağaç, hatırlıyorum. Baharın kör adaletini bile umursamıyordum. Güneşe yakın dallardaki kardeşlerim neşe içinde gerinirken öğle üzerleri, ben yaprakların karanlığında kıvranırdım hep, sıkıntıyla rüzgârı beklerdim biraz tatmak için güneşin sıcağını. Niye bu kadar zorladım kendimi olmaya? Olduğum her gün, yol almaktaydım öldürmeye, canımın içi çekirdeğimi boğmaya.

Daldan koptuğumda bana bir şey olmayacak, öyle anlattı çekirdeğim. Ama o susacak. Bu daldan ayrıldığımızda, sessiz bir çekirdek taşıyacağım içimde. Çekirdeğim anlattı bütün bunları, hazırlıklıyım. O andan sonra, içimde gitgide ağırlaşan bir ölü gibi taşıyacağım onu. Çünkü çekirdeğim, toprakla yeniden buluşuncaya dek büyük yeminini tutacak. Dile gelmek için toprağı, suyu ve rüzgârı bekleyecek. Ve yeniden buluştuklarında, o büyük gürültü kopacak. Her şey tekrar edecek. Bu kez o başka bir çağla olacak. Ben başka bir "şey" olacağım. Sürmek ne acayip şey...

Biraz önce koparıldım. Güçlü bir el aldı beni. Çekirdeğim aniden soğudu. Bu kadar hızlı olacağından söz etmemişti oysa. Ani bir kasılmayla sustu. İçim biraz buruk artık. Eğer bu güçlü elin sahibi ağzına atarsa beni, buruk bir tat bırakacağım dilinde. Çünkü artık ölüm yürüdü suyuma. Ve eriştim ben de, içine ölüm suyu yürümüş, o her ergin çağlanın kekremsi tadına. Ama işte, yine de yeniyim ben. Olmakla ölmenin neşeli aralığında.

ikinci çözülme

bareket et, yap, bareket ol

– *Sen başka türlüsün* diye bir düğüm atmıştın kendine. Ve zarif bir ruhun katliyle ilgili cümleler kazımıştın kâğıda. Madem kısa sürecek senin hayatın, çünkü sen öyle diyordun zarif ruhlar için, öyleyse kahramanca saç kendini her bir şeye. Hareket, renk ve şavk dağıt uzaya. Uçuş. Uzun uzun konaklamadan hiçbir şeyde ve hiç kimsede, bölüştür kendini. Bundan böyle senin nasıl olacağından sana, bir KELEBEK söz etmeli –

Çıkıverdim. Geliverdim hemen. Çünkü ben kelebektim. Sabredecek kadar etim yoktur ki benim. Yaşayıp, saçılıp, görünüp, uçuşup ve havayla şakalaşıp, sonra hemen kayboluvereceğim için, hemencecik geliverdim. Bu yüzden biraz yarım kanatlarım. Ben eksiğim ve çünkü aceleci bir kelebeğim. Renklerim daha olmadan, etimi saklayacak kadar kalınlaşmadan derim, belki de dönen bir mukoza olarak ben, geliverdim. Oluşun neşesine herkesten fazla kapıldım. Eğer daha erken öleceksem bütün kelebeklerden, bu oluşun neşesine kapılıp gelivermemden. Çünkü fazla şen gelenler, evrenin müziği içinde dönüverenler koruyamaz kendini, onlar geldikleri gibi çabucak gidiverirler.

Saydam benim gövdem. Görünebilsin diye, bir tek kötülüğün olmadığı içimde. İzlenebilsin diye organlarımın şen kırpıdanışı. Çünkü işte, evrenin heyecanına her kapılmış gibi, bekleyemedim derimin kalınlaşıp gizlemesini beni. Evrenin heyecanına her kapılmış gibi, beni de sakınmayacak dünya. Savurup, parçalayıp, eskitip, yıpratıp haddimi bildirecek ve sürmek için gereken o kini sokmak isteyecek içime. Bu yüzden kısa yaşar kelebekler. Hayatın bu kuralına uyamadıkları için kovulurlar zamandan. Saydam gövdeler saklamaz çünkü karışık ve "aklı başında" planları. Evrenin heyecanına her kapılmış olan gibi...

Kibirli sanacaktır kimileri beni. Bir gösteriş sanacaklardır bütün renklerimle etrafta uçuşmamı. Oysa nefes nefeseyim ben. Bir an önce renklerden haberdar etmek niyetindeyim dağı taşı. Kendi rengimin değil, gören gözlere renk dağıtmanın derdindeyim. Ben, dünyaya biraz "kızıl ötesi" sezdirme niyetindeyim. Bu yüzden duramıyorsam hiçbir yerde, dar geliyorsa hava bana, sakın bunu bir gösteri sanmayın. Çünkü ben, kozamda "başka türlü" bir dünyanın rüyasını görmüş idim, koşuşturup onu sezdirmek fikrindeyim. Uyuyan her bir şeyi diriltmek için hareket halinde, hareketin kendisindeyim.

Evrenin bilgisini dinleyip kozamda uzun uzun, dışarı uğrayıverdim. Ve tıpkı fısıldandığı gibi bana, herkes pusudaydı. Hesaplar içinde, bütün hayvanlar sadece "sürmek" derdindeydi. Ve alçaltıyordu her bir şeyi, böyle olup durmak. Ben bunu söylemeye geldim ve beni de pusuda bekleyenler vardı. Durultmak için evreni, benim ölümümü isteyenler vardı. Çünkü kimse istemez, bütün varlıkların bir yanıyla da olsa kelebeğe kesmesini, böyle rengârenk olup, renk düzenini bozmasını. Ve yine fısıldandı bana, "Kelebek olmaktan başka seçenek yok sana". Bu yüzden olabildiğimce çok olup, koşuşturabileceğim kadar çok koşuşturup... Erken ölmeli kelebekler. Dünya tarihi bunu söyler.

Ben başka bir dünyanın imla işaretiyim. Bu yüzden, bir nefeste okunacak kadar kısadır alınyazım. Ama yine de işte, varım. Var olmamla deliliyim rengin, kapılışın, heyecanın ve şenliğin. Konarak her bir şeye, konaklayarak her bir şeyde, o başka dünyadan haberler vermek üzereyim.

üçüncü çözülme

mesafe al, mesafeyi tercih et

– *Kafamın içindeki ışık* diye adlandırdığın kilidi sağlamlaştırıp, sessizliği bekleme. Uzak dur seslerden. Sesler, zaman kaybıdır. Dünyaya göre koordinatın neresi olursa olsun, oradan dünyaya bir kol mesafen olsun. Ve bunu sana belleten, her bir şeye eşit mesafede ve hep kol mesafesinde duran bir DENİZ KESTANESİ olsun–

Yalnızlıktan dert yanmasın kimse bize. Mideniz bulanıyor hakikaten. Hele bu dikenlerimizi gören hiç kimse, açmasın ağzını acıdan yana. Dokunduğu her şeyin canını yakarak geçen bir ömürden bahsetmek isteriz biz o zaman. Acıtma bilgisiyle mümkünsüz yakınlaşmalardan. Mesafeden bahsetmek isteriz hakikaten. Eflatun zehirle kaplanmış dikenlerimizi gören kimse; hiç kimse sakın bahsetmesin yalnızlığın tadından.

Kim inanır bize, desek ki içtenlikle, "İsterdik bir denizanası olmayı"? Yalayarak her bir şeyi, her bir şeyin biçimini alarak yaşayadurmayı... Suyun içinde su gibi olmak isteyişimize, "uymak" isteyişimize kim inanırdı? Göze görünen bu dikenler, daha inandırıcı değil mi "içimizden"? Oysa kimse bilemez hiçbir yere sığmamanın, sığınamamanın boşluğunu. Öyle ise, işte yeniden, yine, bütün zehirli varlıklar için söylüyoruz: Zehri taşımak, çok daha zehirlidir zehirlenmekten.

Kim uzanabilir ki etimize? En saklı yerlerimize sakladığımız küçük, tatlı, pembe, peltemsi etimize... Kim katlanabilir ki bütün varlığımızı çevreleyen iğnelerin tadına? Ve eğer bir gün, taştan bile tiksiniyormuş gibi yürüdüğümüz kayalıklara çıksak, bağırsak, inanılır mıydı, "Kırın kollarımızı, sevin bizi" desek? Anlamayacaklardır bu cinayeti nasıl kalpten istediğimizi. Ancak biliyoruz, çok önceden beri bildik ki, deniz mahlûkatının cümlesi, savar aklından böyle karanlık düşünceleri. Yüzmeyi, akmayı, sürmeyi engeller böyle cinayet ve aşk fikirleri. Bellidir artık, denizin bittiği yere bizimle gelmeyecek kimse, deniz mahlûkunun hiçbiri.

Biz de denize bir ahtapot olarak düşmek isterdik. İki kalpli ahtapotlar gibi hem böyle olup, hem de bir başka türlü olabilmeyi becermek isterdik elbette. Ama biz tekiz, tekiz dikenlerimizle, ne isek oyuz, beceremeden başka türlüymüş gibi yapmayı.

Elbette isterdik, yunuslar gibi meleksi iyiliklerle donanmış, sırf o iyiliklerden olmuş olmayı. Ama böyle dikenlerle düşmüşsek suya, tek iyilik, belki de hiçbir deniz mahlûkunun beceremeyecek olduğu iyilik, uzaktan bakmaktır bütün bu resme. Her bir şeye hayretle bakıp hikâyelerini yeniden anlatmaktır onlara. Çünkü sûret kaybolur sonunda, söz kalacaktır geriye.

Kucaklaşmak isterdik. Bir kez olsun, etimizle kucaklaşmak. Ama hiçbir deniz mahlûku dayanamaz, bu biriktirilmiş cinaî aşka. Bu yüzden biz, bugün manzum dersler yazmaktayız bizden sonra gelecek olan, bizden olanlara. Ve o henüz doğmamış dikenlilere, en zor soruyu miras bırakmak isteriz eserimizde:

"Kucaklaşamayan bir yaratık ne der dese dese?"

O ağzımız, o hiç öpülmeyecek etli ağzımız, o hiç olmayacak kucaklaşmayı der yine de, eğer bir şey diyecekse. Ve böyle dikenlerimiz kadar uzakken bize dünya, işte sırf bu yüzden, kimsenin kucaklaşması, daha coşkulu olamaz bizim düşümüzden. Gerçek, her zaman daha gerçek değildir düşten.

dördüncü çözülme

tarif et kendi aşkını, tarif et o zaman

– *Vücut gitsin,* bitsin, sona ersin istemiştin dördüncü düğümde. Hiç korkmadın mı şaşırmaktan? Yeniden ikna olmaktan etin hayatına, hiç korkmadın mı? Hiçbir şey istememek daha kolaydır, istediğin bir şeyle karşılaşmaktan. Mahirsin zehirli cümlelerde. Öyleyse şimdi sıra iyilikli sözlere gelmişse, kendi "iç" bilgini kullan. Elbette daha iyi bilecektir kıymetini bir insanın, acıyla sınanmış et. Zehirli şeydir yalnızlık, dikkat et. Deşme; yetin. Yet. Ve aslında en zorlu gecen bu olacaktır senin, dikkat et. Kalabalığın ilişebildiği bu maddede, tedavi ettikçe tedavi olan bir simya var. Tedavi ettikçe tedavi olan, dikkat et. Ve eğer şimdi bir TAŞ anlatırsa bunu sana, dinle. Çünkü bir taş olmayı bildiğini söylemiştin sen de–

Bir taş, bir taşın hafızasını taşır hep. Ve şimdi, hiç olmadığı kadar acı bu. Çünkü şimdi, taşlığımın yüzyıllardır biriken bilgisine rağmen küçük düşüyorum karşında. Bak, tutulmuşum sana, gri bir kum taşına. Olmayacak bir şeyim: Acemi bir taşım, bak.

Yüzyıllar geçti ana kayadan ayrılalı. Suyun damlayarak taş, taşın ufalanarak su olduğunu gördüm. Hiçbir taşın yeterince ağır olmadığını, her taşın kendi ağırlığında olduğunu seyrettim. Bir taş olarak, yerküredeki vazgeçilmezliğimi tattım, tattım yerküredeki yokluğumun sadece bir parça taş eksilteceğini; sindirdim. Diyarlar gezdim gövdemle. Zamanı gövdemle bildim. Azalmayı gördüm. Her küçük toz tanesi koparken gövdemden, nafile olduğunu gördüm inadın. Yaşlandıkça yenilendim. Yenilendikçe, küçülerek yaşlandım. Seyrettim, izledim olabildiğince. Çünkü bildim ki, taş izler sadece, katılamaz. Olur, yapamaz. Taşın yolculuğu iradesizdir. İradesiz olmayı ben bildim.

Bilmekten ayrı olur mu tutuluş? Tutulmadan "bilinir mi"? Elbette, vardır benim de evvelce tutulmuşluğum. Mısır kıyılarında, piramitten kopmuş toz tanesiyle durdum biraz. Melankolisine kanışımı, hikâyelere olan tutkunluğuma verdim. Akropolden gelen çakılın küstahlığıyla öğrendim dinlemeyi, sanki bir hiçmişim gibi dinlemeyi. Steplerin korkunç rüzgârlarında, bir kayalığın koynunda bir kömür parçasına meylettim. Ayrılış damarlar açtı gövdemde, oluk oluk yolundu içim. Sıcak, küçük şeyi alıp götürdüler benden. Durdum, baktım. Hep durdum. Aşk yan yana durmaktı. Ayrılış durmamaktı. Bir taş ancak bunu yapabilirdi, sindirdim. Durdum, öğrendim. Büyük bilgiye gövdemle erdim.

Ya şimdi? Bütün hikmeti varoluşumun, yüzyılların biriktirdiği bilgi, nasıl da bir hiç oldu şimdi şu biçimsiz kumtaşına tutuluşumun yanında. Nasıl kavruluyor içim. Kendime ondan bakıyorum. Onun baktığı yerden bakıyorum halime, usanmadan, çıldırarak. Gördükçe kendimi, eriyip toprağa sızmak istiyorum. Tutulmak bu işte: Bin olası gözle görmek kendini. Ve zalimleştirdiğin gözlerle bakıp kendine, artık olmamayı istemek. Olmamayı dilenmeye vardırmak işi.

Fakat... Fakat, taş olmaya, taş gibi olmaya gelirse sıra, yaşdaşlarım kadar ben de bilirim bunu. Öyle bir katılaşırım ki, hiçbir acı uğrayamaz yanıma. Bir taşın çıldırtan sabrını taşırım ben de. Sıra taş olmaya, taş gibi olmaya gelirse yani... Bakın işte, meydan okuyorum yine. Ama biliyorum ki, tutuluşa zaten dahildir, hem de en dahildir öfke.

Bir taş sabreder yalnızca. Zamanı dilenir zamandan. Taşın silahı sabretmektir. Taşın silahı, acıyı gövdesinden hakkıyla geçirebilme becerisidir. Çünkü nasıl bir taş kendi ağırlığındaysa, tutuluşların acısı da ancak kendi kadardır. Fazlası var sanılacaktır; ancak, bilin ki, tutuluşun acısı sadece kendi kadardır. Katlanmak için zamandan zaman dilenmek gerektir. Tutulmuşlara verilecek ilk tavsiye budur.

Yine de tutulmakla ilgili, cümle mahlûkattan saklanan bilgi, bir talihsizliktir ki, sadece taşa bahşedilmiştir. O da, tutuluştan çabucak ve sağ salim kurtulma bilgisidir. Zamandan zaman dilenmeden, beklemeden, sabretmeden kurtulmayı tutuluştan, sadece taşlar bilir. Elbette açık edemem bu bilgiyi. Lanetler yoksa beni bilge zaman. Ama yine de şu kadarını söylemeden geçemeyeceğim, acısını düşündükçe tutuluşun, söylemeden edemeyeceğim.

Kırılmaktır sır.

Kırılmak sır. Tutulmuş yanını olduğun yerde bırakıp, tutulmaya bırakıp, bir başka taş olarak olmaktır artık. "Ben", başkaları olur artık o zaman. Ama elbette bir taşın gücü yeter bu sabırsızlığın bedelini ödemeye. Artık hiç tutulmayacak olmanın lanetli katılığını, küçülmüş ve katılaşmış gövdesini sonsuzluğa doğru sürükleyip götürmeyi ancak bir taş becerebilir.

Taş, başlangıçta katı değildir. Fakat taş öğrenir. Ve taş, işte taş olmayı, böyle tutulup kırılarak öğrenir.

beşinci çözülme

zehirle zehrini, arıt kendini

– *Hunhardır zaman* diye başlayıp tarif etmiştin, kendini ondan ibaret sanarak bir hastalıktan söz etmiştin. Bir zehir taşıdığını söylemiştin bizlere. Ve eğer hakikaten dediğin kadar alışıksan kendine, zehrine de alışmış olmalısın epey önce. Ve mutlaka biliyor olmalısın, bu iç zehrinden nasıl kurtulacağını. Eğer hâlâ acemiysen zehrinle ilgili, sana kendini nasıl arıtacağını bir ZAKKUM söylemeli –

Hayır! Hayır, hiç de sanıldığı gibi değil; bir zakkum seçemez zakkum olmayı. Ağır ağır gerçekleşen bir zorunluluktur bu. Zaman alır bir zakkum olmak. Bir ömür sürer zakkum olmak, bir zakkum için. Zehrini yaratmak, salgılamak kendine ve en son alışmak zehrine, bir ömür alır. Zehri taşımak, zehirlenmekten daha çok acıtır canı.

Özümü tadıp kıvranan acemi tırtıllar. Ah, onlar beni hep bir katil yaptı. Kıpırdamazken ben, onlar dilenirken özümü benden, yine de ölümlerinin müsebbibi kıldılar beni can çekişirken. Rağmen, ah yine rağmen, onları ölürken izlemek gerekiyor. İzleyebilmek için "olmak" gerekiyor. Zehrimi tadan her bir tırtılın kıvranan, bedeniyle gövdemden aşağıya yuvarlanışını izlemek için olmayı beklemek, buz kesmiş bir sabırla beklemek gerekiyor. Zehirli bir tahammülsüzlükten soylu bir tavır çıkarmak. Çekici renklerin yarattığı şımarıklıktan lanetsiz bir güç yaratmak. Zehrini, büyüleyen bir ilaca çevirmek için bir ömür gerekiyor. Ne zehir geçer ne de büyülü renkler. Bu yüzden eğer bir zakkumsan, zakkum olmaya alışman gerekir.

Herhangi bir zakkum için kolay olabilir gerisi. Durup öylece izlemek, bütün o renklerime kapılan, kafasız tırtılların durmadan bıkmadan emip zehrimi ölüvermesini, yuvarlanmasını ve yeniden aynı şeyi kafasızca tekrarlamalarını izlemek, keyif verir herhangi bir zakkum ağacına. Fakat ben yıldım bundan. Ben bile, bütün zehrime rağmen yoruldum ölümleri izlemekten. Hiç tat vermiyor bana, bütün ağaçların gıptayla izledikleri bu silah. Bütün ağaçların, günde binlerce kez tanrıdan dilendikleri, alamayınca bana ilendikleri, can ilacım sıkıyor artık ruhumu. Sıkıldım artık gücümün yeniden yeniden ispatından. Yenilmek istiyorum, bile isteye yenilmek. Böcekler içinde inleyen, bana kıskançlıkla gözlerini diken ağaçlara, söylemiştim bin kere onlara:

"Hiç kıskanmayın beni. Hiç korkmayın, çünkü hepiniz, en güçsüz olanınız, en berbat, en tatsız ve renksiz olanınız bile çok yaşayacak benden."

Söyledim, dedim onlara:
"Zehir, günün birinde mutlaka döner kendine."

Kıyametim kendimde. Biliyorum, bir gün dayanamayacağım kendime. Neden sanıyorsunuz birden ve kendiliğinden yok olur bütün zakkumlar... Çünkü ağaçlar içinde bir tek onlar, intiharîdirler. Kendi zehrini içer ve bir bahar artık zehirsiz, silahsız olmaya karar verirler. İşte, bir zakkumun sırrı budur. Soylu ruhların hayatını, ancak o ruhun kendisi, kendi zehriyle son buldurur.

İlk olduğum günden beri, hayatta kalışımın, böyle dik duruşumun sebebi olan zehrim gövdeme ilk yürüdüğünden beri, anlatılmaz bir acı çekiyorum. Her bir tırtıl, güçsüzlüğüne söverek gövdemden yuvarlandığında, böylece her ağaç gücüme hayran kaldığında, içimi dışıma döndürmek istiyorum. İçimi dışıma çevirip bağırmak istiyorum:

"Alın, kendiniz yaşayın bu hayran olduğunuz zehirle. Biraz da siz izleyin, güç bela size varan ufak canların nasıl hızla yok olduğunu. Biraz da siz zerk edin, ölümü o zavallı, ısrarcı, kafasız vücutlara!"

Öyle kendi kendine, bilgisiz bir neşeyle olan ağaçlar, olduklarından başka bir şeyi bile hayal edemeyen, düz gövdeli ağaçlar... Nasıl hep yukarı doğru gidiyor hayat onlar için, hep daha yukarı, en yükseğe. Oysa zehir ağırlaştırıyor dallarımı, büyümek bile istemiyor gövdem baharları. Kendi kendini sevmek, ancak düz gövdeli ağaçların işi. Bu yüzden işte, kendi kendini sevmesi mümkün olmayan tek ağaçtır zakkum.

Bakın, tamam artık. Bugün kollarımı sarıyorum kendime. Tıpkı beni dertli gören her ağacın öğütlediği gibi seviyorum kendimi işte. Okşuyorum gövdemi sevgili zehrimle. Böylece sevgili zehrim, dönüp dolaşıp sarılıyor sonunda kendine. Ve böyle eciş bücüş, her kendini seven ağaç gibi eciş büçüş, "kendini sevmek" denen o en büyük ve en kof sefaletle bitiriyorum onun işini. Döndürüyorum zehrimi kendime. Ölümü, kendi ellerimle veriyorum ellerime. Bir zakkumun kalışını, böyle dik duruşunu sağlayan o zehri, ancak bir zakkuma yaraşacak soylu bir hareketle kurutuyorum kendi gövdemde.

altıncı çözülme

beyaza dal, beyaz ol: aydınlık

– Yine de, ne yaparsan yap, isyan edeceksin katmansız içlere. *Yüzlerinden kan fışkırsın* isteyeceksin. Ağzından kaçırsan bunu, dünyanın en zalim, en kötü kişisi de sen bilineceksin. Oysa seninki saf öfke, biriktirilemeyeçek bir hayaldir. Ne kadar kılıçlarını kuşansa da, yine de albinodur kalp. Derisi hiç sertleşmeyecektir. Nasıl olunur böyle, nasıl durulur, size onu bir ALBİNO TAVUSKUŞU demelidir –

Tanrı unuttu beni boyamayı. Renkli bir gösteriyle gizlemeyi unuttu pembemsi derimi. Bütün evrenin en görüneni benim şimdi. En savunmasız et, benimki. Çünkü saklandı renklerim büyük bir aydınlığın içine. Bu yüzden, her doğan gün, işaret etmekte bana. Hedef göstermekte beni cümle mahlûkata. Ben bir aydınlıktan geldim vücuda. Bütün tavuskuşları bakarlar kendilerine. Renklerinde kaybolurlar baktıkça; bütün dünyayla birlikte hayranlık içinde kendileri karşısında. Ben, bakamam kendime. Kamaşır gözlerim beyazımda. Güneş kör edebilir çok bakıldığında. Ben... Güneşim kendimde. Aydınlıkta ve karanlıkta, günde ve gecede, ışıklar yanıyor gövdemde.

Her tavuskuşu, yaşlandıkça öğrenir ayaklarıyla barışmayı. Ayakları ki, tanrılardan biri sanmasın diye kendini, bakarken kendine sarhoş olmasın diye, tanrının tavuskuşuna bir armağanı. Ben ise, nereme baksam, görürüm ki, hiçbir tavuskuşunun bilmediği bir dilde, armağanlarla yüklenip geldim dünyaya.

Yüklenip geldiğim armağanlarım zayıflığımdır bu dünyada. En son bir tavuskuşuna armağan edilebilecek bir hazinenin sahibiyim. En çok bir tavuskuşunda acıklı duran. Oysa ben, ters yüz edilmişim. Ve benim aklıma dolmuştur, tavuskuşlarının etrafta gezdirip övündükleri. Aklım gökkuşağıdır.

Çok uzun yaşayamazdım, eğer kapatmasaydım kendimi buraya. Parçalardı beni aydınlıkla gözü kamaşan vahşi hayvanlar. Biliyorum, hiç zaman vermezlerdi bana, bütün renklerin, onlarınkinin de, bu ışıktan fışkırdığını anlatmam için. İmkânsız kılardı gözalıcı ışığım, sözlerimin ulaşmasını onlara.

Her bir şeyim cılızdır benim, ışığım dışında. Meleklerle karıştırılabilirim bu bakımdan ya da bir ışıklı tüy yumağı, bir düş sanılabilirim kolayca. Şaşırtmamak için kimseyi, sürüp giden "şeyleri", şeylerin ilişkisini, alışverişini bozmamak için, saklamalıyım kendimi. Çünkü biliyorum derin deneyimlerle, şaşırmak, saldırının ilk adımıdır. Saldırıya ayarlı varlıklar, neşeyle anlamak için bir neden değil, saldırı için bir işaret sayarlar şaşılası olanı.

Ne üreyebilirim ne de ölebilirim. Böyle durmak mecburiyetindeyim. Bir işaret gibi, günde ve gecede. Bir işaret olarak, sınırsız ve derin yalnızlığa. Bir işaret olarak sürdürülebilir yalnızlığın, korunduğunda. Işığım. Beyazdan daha beyazım. Temizden daha temiz. Işıktan içeri bir ışık. Kirpiklerimin beyazı anlatılamaz, bilinemez, paylaşılamaz bir ışık katıyor baktıklarıma. Boynumu gövdeme yatırıp bu yüzden, yine kendimde uyumalıyım. Erik tadında bir uykudur bu. Bölüşülmez.

NİHAYETİNDE İÇ– BİZATİHİ KENDİSİ

Gidiyorum. Ben, senin iç'inim. İç'in gidiyor. Sen, artık başkasıdır. Sen, artık başkalarınındır. Başkalarının dilinde bir sen'dir artık sen; onların diliyle konuşmayı beceren. İster istemez unutan içinin dilini, çünkü ben gidiyorum. İçinin acısını aldın yazarak ve şimdi buyurdun bana gitmemi. Gidiyorum, iç'in artık yolculuktur.

Gidiyorum. Çünkü başka türlüsü senin için imkânsızdır. İnsan içiyle yaşayamaz çünkü hep. Çünkü... Hayat zaten yeterince zordur işte. Bir de düşün ki, hep içimizin diliyle... Gidiyorum. Birbirimizin kanıtıyız çünkü biz. Ben senin kanıtınım ve artık varlığımı hatırlatan bu sözleri sonlandırmalıyım. Düşünsene. Kimse bakamaz kanıtının gözlerine başkalarının dilinde, o başkalarının dilinde konuştukları azıcık olsa bile. Azıcık bile başkaları gibi olsa, suçludur kanıtının gözünde. Düşünsene. Hep kekeme, hep kekeme.

Gidiyorum ben. Çünkü insan içine çıkamıyorsun sen. Büzüştürmek gerekiyor ruhu, içi ezmek gerekiyor katılmak için konuşmalara. Ah! Katılman gerekiyor konuşmalara.

Katılmalısın konuşmalara. Ara sıra da olsa. Çünkü hiç delirmek istemiyoruz biz. İyi fotoğraf veren deliler gibi değiliz çünkü, bizimki beş para etmiyor, biliyoruz. Bizim sözcüklerimiz gözümüzün arkasından geçiyor. Beş para etmiyor bu yüzden deliliğimiz; çünkü, herkes ağzıyla konuşuyor. Herkes ağzıyla deliriyor. Katıl diyorum sana, katıl o büyük ağızlı konuşmalara.

Gidiyorum, çünkü gitmek zorunda ikimizden biri. Çünkü birbirimizin kanıtıyız biz. Olamayız aynı anda ikimiz. Hep böyle, kalbimiz elimizde gezemeyiz. Ya kalbin gitmeli ya da sen. Gidiyorsun, senin kalbinim. Ölüverme diye sen, gidiyorum ben. Ben, iç'inim. Gidiyorum. Bu sözlerin edildiği dili senden alıyor, cümleyi burada bitiriyorum.

SON SÖZ

İşte kendini bitirip gitti "iç yazı". Gitmeliydi. Çünkü, bu sözleri yazan fakirin dediği gibi, güç şeydir yazı. Şen kılmaz kimseyi. Herkes kurtarmalı kendini bu lanetten, kaçıp kurtulmalı kanayan yazıdan. Çünkü en komiği bile, kalpten yazılmışsa eğer, bir yarık açacaktır sırtınızda. Son cümle bittiğinde, bitirecektir yazanı da. İşte bu yüzden, bu sözleri yazanın da içi gitti, kabuğuyla kaldı. Sırtında o derin yarık kaldı.

Kimileri, o dikiş tutmayan yarıktan tanıyacaktır birbirini. Her bir şey konuşur onlara hiç durmadan. Yazı ve yarık, bundandır. Çok yakında herkes kendi sırtında bir yarık açmaya başlayacaktır. Çünkü, işte bir kez daha söylüyorum, yeni çağın yeni kıtası "iç"tir.

Kimileri, kimi çalışkan karıncalar, kuru bir tütün yaprağı gibi ufalamak isteyeceklerdir bu sözleri. Çalışkan karıncalar ve yine hep onlar, ufaladıkları parçalardan "işe yarayan" şeyler çıkarıp, bütün o işe yarayan şeyleri biriktirdikleri evlerine götürmek isteyeceklerdir. Evlerine götürüp birleştirmek, bütünleştirmek için çabalayacaklardır. Parçaları bir araya getirdiklerinde, bu iç hikâyenin, bir parçasının eksik kaldığını göreceklerdir. Serüvenin sırrı o eksik parçadadır...

Kimileri, o sırrı bulup rahatlamak için, cümleler arasında aranıp duracaklardır. Ama yine de, bütün bu sözlerin tamir edilemezliğini ve kıymetini, sadece melekler görecektir.

ece temelkuran

İç Kitabı

Müjdeliyorum:
Yeni çağın yeni kıtası, "iç"tir.
Kıpırtısız seyahatlerin vakti gelmiştir.
Pek yakında insan, kendi "iç"ine gidecektir.

Ve:

Kendimden bir melek kopartıp, fırlattıysam bile "sözlü" âleme, yine de hiçbir şey onu karıncaya çeviremeyecektir. İşte bu yüzden, atıp çözdüğüm düğümleri, bu iç yolculuk hikâyesini -elbette hâlâ taşıyorsa meleksi kıpırdamşları- bu sözleri, sadece melekler sevecektir.

THG
108202
DVF

twitter.com/everestkitap

ISBN: 978-975-289-022-0

9 789752 890220

www.everestyayinlari.com

EVEREST